

Doamnei Violeta Alexandru, Ministrul Muncii și Protecției Sociale,

Doamnei Mădălina Turza, Președinte al Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copil și Adopție

Ref.: Facilitarea accesului Centrul de Resurse Juridice în unitățile de asistență socială

București, 28 noiembrie 2019

Nr. CRJ: 310 / 28.11.2019

Stimată Doamnă Ministru,

Stimată Doamnă Președinte,

Centrul de Resurse Juridice a luat act de publicarea de către dvs. a informațiilor privitoare la încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate în Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap din Urlați, jud. Prahova¹. În cadrul conferinței organizată la sediul ANDPDCA în data de 27 noiembrie 2019, v-ați manifestat public deschiderea pentru a colabora cu organizațiile neguvernamentale și în domeniul protejării drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate în unitățile rezidențiale de asistență socială.

O garanție în acest sens o reprezintă vizitele de monitorizare inopinate organizate de ONG-uri care nu au o relație contractuală cu DGASPC-uri și Consilii Județene și care pot sesiza de urgență autoritățile relevante prin rapoarte de monitorizare sau pot depune denunțuri ori reprezenta persoanele instituționalizate atunci când acestea au nevoie.

Centrul de Resurse Juridice derulează un program pentru protejarea drepturilor persoanelor instituționalizate și facilitarea accesului la justiție din octombrie 2003, contribuind inclusiv la dezinstituționalizarea unor minori și adulți cu și fără dizabilități și la contractarea serviciilor sociale în comunitate de la furnizorii de servicii sociale privați.

În iunie 2017, urmare a plângerilor în instanță și a situațiilor de abuz prezentate de CRJ, ministrul muncii, dna Lia Olguța Vasilescu a decis restricționarea accesului experților CRJ (psihologi, asistenți sociali și avocați) în toate unitățile rezidențiale de asistență socială din țară. Hotărârea a fost transmisă CRJ și tuturor direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului, conducând la blocarea accesului la servicii în comunitate și la justiție a mii de persoane instituționalizate, perpetuarea abuzurilor fizice, sexuale și emoționale asupra copiilor și adulților instituționalizați, cu sau fără dizabilități.

¹ Centrul de Resurse Juridice a vizitat în 2016 Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Persoane cu Handicap din Urlați, jud. Prahova. Concluziile monitorizării efectuate la acel moment și transmise autorităților responsabile, aici: <http://www.crj.ro/pledoarie-pentru-demnitate/clinica-juridica-mobila/rapoarte-si-raspunsuri/>

CRJ a continuat să solicite accesul în aceste instituții prin intermediul instanțelor de judecată și a solicitat apărarea drepturilor persoanelor cu dizabilități abuzate. Ultimul caz de acest tip este cel al celor opt persoane cu dizabilități închise în șase cuști, alte trei persoane legate de paturi și de un scaun într-un centru rezidențial din Sighetu Marmăției, județul Maramureș. AJPIS și DGASPC Maramureș au stabilit că mijloacele de conținere fizică sunt permise în acest centru și că acele cuști sunt de fapt camere de relaxare. Legea sănătății mintale specifică faptul că atât conținerea cu mijloace specifice, cât și izolarea pot fi realizate numai în unități de asistență socială, DGASPC și AJPIS Maramureș contribuind la încălcarea legii.

CRJ a încercat să îi viziteze pe cei 30 de tineri transferați la cererea echipei CRJ din centrul improvizat în curtea Spitalului Municipal din Sighetu Marmăției într-o fostă casă de tip familial din același oraș, însă i-a fost îngrădit accesul. Dată fiind situația deosebit de gravă și solicitările de ajutor pe care le primim în continuare de la oamenii din locațiile din Sighetu Marmăției, CRJ s-a adresat instanței cu cererea de a ne facilita accesul. Acesta este un proces pe care CRJ l-a mai demarat și în alte județe, cu succes, însă a durat și doi ani de zile, timp în care mai mulți oameni au continuat să fie abuzați și închiși împotriva voinței lor.

În ultimii doi ani, CRJ a adresat solicitări pentru asigurarea accesului în centre și spitale de psihiatrie Ministrului Muncii și Justiției Sociale, Comisiei pentru Drepturile Omului din Senat, Consiliului de Monitorizare, ANDPCA (13 septembrie 2019 Nr. 221/13.09.2019) și Ministrului Sănătății, însă, în ciuda promisiunilor, niciunul dintre miniștrii sau președinți de autorități nu au revenit asupra schimbării deciziei de acces în centre și spitale și nici nu au transmis un mesaj public către DGASPC-uri și spitale, că accesul CRJ este permis.

Comitetul de Miniștri a Consiliului Europei, responsabil cu supravegherea executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, a cerut Guvernului României în Decizia din iunie 2019 *„să stabilească o cooperare eficientă cu societatea civilă” și „să identifice, în strânsă cooperare cu Secretariatul, măsurile adecvate pentru a se asigura că procesul decizional privind plasamentul în instituțiile rezidențiale de asistență socială a persoanelor care nu sunt în măsură să dea un consimțământ valabil este însoțit de garanții adecvate, și că, aceste persoane, precum și cele plasate în spitalele de psihiatrie, au acces la căi de atac eficiente, permițându-le să se plângă în fața instanțelor judecătorești sau a altor organe independente de tratamentul lor”².*

Prin prezenta, dat fiind interesul dvs. pentru monitorizarea respectării și implementării drepturilor copiilor și tinerilor instituționalizați cu și fără dizabilități, vă transmitem alăturat, **în baza Ordonanței nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor**, propunerea noastră de acord de colaborare. Ne adresăm și dvs., doamnă Ministru, deoarece Ministerul Muncii are și atribuții în efectuarea controlului și inspecției activităților și serviciilor din domeniile sale de competență, constatarea contravențiilor pentru nerespectarea legalității, aplicarea sancțiunilor și sesizarea organelor de urmărire penală, potrivit prevederilor legale în vigoare.

² Decizia Comitetului de Miniștri, iunie 2019: <http://www.crj.ro/ultima-decizie-a-comitetului-de-ministri-cu-privire-la-executarea-hotararii-cedo-in-speta-valentin-campeanu/>

Propunerea de acord de colaborare se întemeiază pe obligațiile Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ale Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copil și Adopție ce decurg din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului, ratificată prin Legea nr. 18/1990, Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010 și Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal. Anexăm statutul și actul de constituire al Centrului de Resurse Juridice. Vă stăm la dispoziție pentru eventuale clarificări, comentarii sau informații suplimentare.

Centrul de Resurse Juridice vă solicită, în baza art. 8 al Ordonanței nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, furnizarea unui răspuns în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării petiției și asigurarea accesului în unitățile de asistență socială cât mai repede cu putință. Vă adresăm rugămintea de a ne furniza răspuns în format electronic, la adresa de e-mail office@crj.ro și gpascu@crj.ro.

Vă mulțumim.

Cu deosebită considerație,

Georgiana Pascu
Manager de Program
Centrul de Resurse Juridice

